

KİSMİ YATAK İSTİRAHATİ İLE HASTANEDE YATAN YÜKSEK RİSKLİ GEBELERİN YAŞADIĞI FİZİKSEL ve PSİKOLOJİK SORUNLAR

H Arslan, N Balaban Korkmaz

Marmara Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Doğum ve Kadın Hastalıkları A.D.

Amaç: Yüksek riskli gebeliklerde, gebeye öncelikle evde veya hastanede, kesin ya da kısmi yatak istirahatına geçmesi önerilir. Fakat özellikle hastanede yatan gebeler, yatak istirahatına bağlı olarak bazı fiziksel ve psikolojik sorunlar yaşamaktadırlar ve çalışmamız, bu sorunları belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak planlanmıştır.

Yöntem: Araştırmamızın örneklemini, 16. gebelik haftasını doldurmuş, en az 5 gündür hastanede kısmi yatak istirahatında bulunan ve çalışmaya katılmayı kabul eden 52 yüksek riskli gebe oluşturmuştur. Verilerin toplanmasında bir hasta tanılama formu, geçerlik-güvenirlik çalışmaları yapılmış "Antepartum Semptom Kontrol Listesi" ve "Antepartum Hastane Stresörleri Ölçeği" kullanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde Cronbach (α) güvenilirlik katsayısı hesaplaması, yüzdelik (%), ortalama (x), standart deviasyon (± SD) ve korelasyon hesaplamaları kullanılmıştır.

Bulgular: Gebeler, hastanede yatmaya bağlı olarak hafif düzeyde mizaç değişikliği, orta düzeyde gerginlik-sinirlilik ve şiddetli düzeyde reflü yaşamışlardır. Antepartum Hastane Stresörleri Ölçeği'ne göre gebelere en çok stres yaşıtan konular "Bebeğimin sağlığını düşünme" ve "Hastanede ne kadar kalacağımı düşünme" olmuştur. Yaş ilerledikçe dikkatin azaldığı, gerginlik-sinirlilik halinin arttığı; gebelik sayısı arttıkça dikkatin azaldığı; gebeliği planlı olan gebelerin planlı olmayanlara göre daha gergin, daha duygusal oldukları ve kabuslar gördükleri; yaşayan çocuk sayısı arttıkça gerginliğin ve duygusallığın arttığı belirlenmiştir. Yaşanan bazı psikolojik semptomların, bazı fiziksel semptomlarla ilişkili olduğu saptanmıştır.

Sonuç: Hastanede yatak istirahatında olan yüksek riskli gebeler, bazı fiziksel ve psikolojik sorunlar yaşamaktadırlar. Perinatoloji hemşirelerinin, hastanede yatan riskli gebelerin yaşaması olası sorunlar hakkında bilgi sahibi olması ve gerekli önlemleri alması, maternal ve fetal sağlığın sürdürülmesi açısından önemlidir.

Anahtar kelimeler: Yüksek riskli gebelik, yatak istirahati, hemşirelik

nilka@tnn.net

DOĞUM ÖNCESİ BAKIM HİZMETLERİNDE GEBE MEMNUNİYETİ VE ETKENLERİ

S Atar Gürel, D Altın

Abant İzzet Baysal Üniversitesi İzzet Baysal Tıp Fakültesi, BOLU

Amaç: Doğum öncesi bakım hizmetlerinden gebenin memnun olma durumu ile gebe memnuniyetinin etkenlerinin araştırılması.

Yöntem: Kesitsel planlı çalışmada, son iki yıl içinde doğum yapan 424 kadınla 1 Ağustos ile 30 Aralık 2004 tarihleri arasında görüşüldü. Bu olgulardan 3'ü doğum öncesi bakım hizmeti almadığından çalışma dışı bırakıldı. Kalan 421 olgudan doğum öncesi bakım hizmetlerini kötü veya orta olarak niteleyen 74 olgu ile iyi veya çok iyi olarak niteleyen 347 olgu karşılaştırıldı. İkili değişken çözümlemeleri student t, Mann-Whitney U, ki-kare, fisher kesin ki-kare testleri; çoklu değişken çözümlemesi ise lojistik regresyon analizi kullanılarak gerçekleştirildi. Anlamlılık sınırı olarak $p < 0.05$ alındı.

Bulgular: Gebe memnuniyeti yüksek olan küme ile düşük olan küme arasında sosyodemografik özellikler açısından bir farklılık bulunamadı. Doğum öncesi bakım (DÖB) esnasında uygulanan muayene ve tetkikler arasında anlamlılık gösteren tek değişken karından gebelik muayenesi olup yapılma sıklığı gebe memnuniyeti yüksek olan kümede %92.5 ile düşük olan kümeden (%83.8) anlamlı olarak yüksek bulundu ($p=0.02$). Doğum ile ilgili özelliklerden sadece doğum eyleminde sorun yaşama sıklığı gebe memnuniyeti düşük olan kümede anlamlı olarak yüksek bulundu (%35.4'e karşılık %69.0, $p=0.00$). Gebe memnuniyeti düşük olan kümedeki kadınların DÖB için istediklerinden daha az sayıda muayeneye gidebildikleri (%64.2'ye karşılık %48.6, $p = 0.01$) ve önceki gebeliklerinde aldıkları DÖB hizmetinden memnun kalma durumlarının daha düşük olduğu saptandı (%79.1'e karşılık %45.8, $p=0.00$). Görüşülen kadınların yaklaşık yarısı (%49.6) doğum öncesi muayeneler esnasında maddi veya hizmetin sunumu ile ilgili sorun yaşadıklarını bildirdiler. DÖB hizmetleri esnasında sorun yaşama oranı gebe memnuniyeti düşük olan kümede anlamlı olarak yüksek bulundu (%42.4'e karşılık %83.8, $p=0.00$).

Sonuç: DÖB ile ilgili gebe memnuniyeti DÖB'in kim tarafından, nerede verildiği veya hangi tetkik ve muayeneleri içerdiğinden ziyade muayene sayısı ve verilen hizmetin sunuş şekli ile ilişkili görünmektedir. Dolayısı ile DÖB'a ilişkin gebe memnuniyetinin artırılabilmesi için sadece verilen sağlık hizmetinin içerik olarak kalitesinin artırılması yeterli olmayıp yeterli muayene sayısına ilaveten hizmetin sunuş biçiminin de daha kaliteli hale getirilmesi gerekmektedir.

sebhul@yahoo.com